

Dorota Cyngot, Hanna Kowalewska-Marszałek

Kichary Nowe, st. 2 "Pole Bolenia",
gm. Dwikozy, woj. tarnobrzесьkie,
AZP 88-72/18

Informator Archeologiczny : badania 26, 11-12

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

to typowe płaskie groby wziemne z trójelementowymi konstrukcjami ścian (bruk na dnie, obstawa ścian i nakrywa), tzw. typu naleczowskiego. Szkielety zachowały się fragmentarycznie — odkryto jedynie fragm. czaszek i trzony kości długich, pozostałe elementy uległy rozkładowi wskutek aktywności biochemicznej podłoża. Jedynie szkielet w grobie nr 5, znajdujący się poza płamą czarnoziemiu, zachował się w lepszym stanie. Żaden spośród przebadanych grobów nie zawierał wyposażenia. Obiekt oznaczony jako grób I najprawdopodobniej pozbawiony był obstawy kamiennej. Silnie zwietrzały i uszkodzony przez orkę szkielet osobnika dorosłego (przypuszczalnie kobiety) był ułożony na prawym boku w pozycji skurczonej, z czaszką w kierunku południowym. Ten jeden grób można wiązać z kulturą mierzanowicką.

Pomimo fragmentarycznego rozpoznania i skąpych danych o układzie przestrzennym można stwierdzić, że groby zbadane w 1992 r. stanowią część cmentarzyska płaskiego. Można wykluczyć istnienie w tym miejscu większej konstrukcji typu megalitycznego, np. trapezowatej lub prostokątnej obstawy bądź nakrywy kamiennej, zamykającej (nakrywającej) kilka-kilkanaście obiektów grobowych. Otwarta jest natomiast kwestia istnienia nasypu ziemnego.

Badania będą kontynuowane.

Gruta, st. 52
gm. loco, woj. toruńskie
AZP 31-47/212

Muzeum w Grudziądzu

Badania prowadził R. Kirkowski. Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej.

*Literatura: *Archeologiczne badania...*, s. 16, 63-64.

Kichary Nowe, st. 2 „Pole Bo-
lenia”
gm. Dwikozy, woj. tarnobrzeskie
AZP 88-72/18

Polska Akademia Nauk Instytut Archeologii i Etnologii Zakład Archeologii Średniowiecznej w Warszawie

Badania prowadziły mgr mgr Dorota Cyngot i Hanna Kowalewska-Marszałek. Finansowane przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN z funduszu PONT. Szósty sezon badań. Osada i cmentarzysko neolityczne.

Celem badań było dokończenie eksploracji pozostawionych w ubiegłym roku obiektów: obstawy kamiennej w obrębie grobowca o konstrukcji megalitycznej oraz 2 dużych jam należących do osady. Próbowano wyjaśnić szczegóły konstrukcyjne i funkcjonalne grobowca i rozpoznać jego najbliższe otoczenie przy pomocy badań geofizycznych i sondowania. Starano się ponadto uściślić przynależność kulturową i chronologię obiektów tworzących wraz z grobowcem i późniejszym od niego cmentarzyskiem interesującą sekwencję stratygraficzną. Pracami objęto obszar ubiegłorocznego wykopu — łączna powierzchnia wynosiła 205 m².

Obstawa grobu różniła się zdecydowanie od pozostałych tak co do wymiarów, jak i szczegółów konstrukcyjnych. Ściany tworzyły duże, nie zawsze regularne bloki kamienne, ułożone w 3 warstwach, uszczelnione mniejszymi okruchami bez użycia dodatkowego spoiwa. Rolę „posadzki” pełniło kilka dużych, płaskich płyt, nie przylegających ściśle do siebie. Wokół obstawy i pod nią nie stwierdzono śladów wkopu grobowego — płyty i bloki kamienne umieszczone były bezpośrednio w calcu lessowym. Obstawa zawierała szkielet ludzki w układzie charakterystycznym dla kultury pucharów lejkowatych: wyprostowany, na wznak, głową na południowy zachód, bez wyposażenia (wyeksplorowany w 1991 r.).

Ponadto badano pozostałości osady wczesnoneolitycznej (wczesnych faz cyklu lendzielsko-półgarskiego), znajdujące się pod nasypem grobowca i w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Wyeksplorowano jamę (ziemiankę?) o kilkumetrowej śr., zawierającą bardzo bogaty materiał archeologiczny (m.in. kilka naczyń zachowanych w całości lub w postaci dużych, składających się w całość fragm., liczne narzędzia krzemienne, obsydianowe i kościane) oraz materiał archeozoologiczny. Charakterystyczny, wyjątkowo bogaty materiał ceramiczny potwierdził w pełni przynależność opisywanego obiektu do wczesnych faz cyklu lendzielsko-półgarskiego.

Druga z badanych jam — głęboka piwniczka o przekroju trapezowatym, ze śladami wkopanego w dno drewnianego pojemnika? — dostarczyła, podobnie jak poprzednio, niewielkiej ilości materiału ruchomego, który pozwala jednak na wstępne datowanie tego obiektu i określenie jego przynależności prawdopodobnie do kultury amfor kulistych.

Tegoroczny sezon wykopaliskowy przyniósł dalsze interesujące szczegóły co do sposobu konstrukcji grobowca i jego użytkowania. Pozyskano także ciekawe materiały archeologiczne i archeozoologiczne odnoszące się do osady wczesnoneolitycznej istniejącej przed założeniem grobowca. Potwierdzono bardzo dobry stan zachowania i duże walory poznawcze należących do niej obiektów nieruchomych, zawierających interesujące i liczne materiały. Stwierdzono również, że osadnictwo kultury amfor kulistych na badanym stanowisku miało bardziej stabilny niż sądzono dotychczas charakter, o czym świadczy ciekawa konstrukcyjnie jama, najprawdopodobniej związana z tą kulturą.

W 1992 r. kontynuowano rozpoznawanie otoczenia grobowca w celu określenia m.in. wielkości i liczby grobowców megalitycznych należących do cmentarzyska kultury pucharów lejkowatych oraz zasięgu cmentarzyska kultury megalitycznej i osady wczesnoneolitycznej, przeprowadzając prospekcję geofizyczną, uzupełnioną sondowaniem. Jej wyniki powinny zostać zweryfikowane przy pomocy wierceń, sondaży i zdjęć lotniczych. Stanowiłoby to etap wstępny przed podjęciem dalszych prac wykopaliskowych na stanowisku.

Materiały z badań są przechowywane w Zakładzie Archeologii Średniowiecznej Instytutu Archeologii i Etnologii PAN.

Badania będą kontynuowane.

Klonowice, st. 5
gm. Czerniejewo, woj. bydgoskie

Państwowa Służba Ochrony Zabytków

Badania prowadziła B. Górską-Grabarczyk. Osada z elementami kultur leśnych.

*Literatura: *Komunikaty...*, s. 67-74.

Kraków-Bieżanów, st. 27 patrz środkowa i późna epoka brązu

Krzemionki
gm. Bodzechów, woj. kieleckie
AZP 83-71/—

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badaniami kierował Witold Migal. Udział wzięli mgr mgr Wojciech Borkowski, Sławomir Sałaciński, Marek Zalewski. Finansowane przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Czternasty sezon badań. Kopalnie krzemienia pasiastego. Neolit — wczesna epoka brązu, kultury amfor kulistych i mierzanowicka.

Prace prowadzono w 2 rejonach związanych z leżącymi na powierzchni pracowniami przetwórczymi. W obu przypadkach kontynuowano badania rozpoczęte wcześniej. W pierwszym była to pracownia zlokalizowana w północnym ramieniu pola eksploatacyjnego,